

לזהות את עצמינו ואת המוטיבציה שמנהלת אותנו כדי לתקן

1. משנה יג - ארבע מדות בנותני צדקה.

הרופה שיתן ולא יתנו אחרים, עינו רעה בשל אחרים.

יתנו אחרים והוא לא יתן, עינו רעה בשל.

יתן ויתנו אחרים - חסיד.

לא יתן ולא יתנו אחרים - רשע:

2. רע"ב - עינו רעה בשל אחרים - דיודע שהצדקה מעשרת ואינו רוצה שאחרים יתעשרו.

3. תפארת ישראל - עינו רעה בשל אחרים - ר"ל או שטעמו שעינו צרה שיצא על אחרים

שם טוב שנותנים גם הם לעניים, או שעינו צרה שיהיה לעניים הרווחה יתירה, וזה עון פלילי.

יתן ויתנו אחרים - אעפ"י שכבר נתן הוא, אעפ"י כידבר עם אחרים שיתנו גם הם:

רשע - מדהוא אכזר, דבמה יתפרנסו העניים:

4. פירוש רבינו יונה - רוצה שיתן ולא יתנו אחרים - רוצה כל הטובה והשבח לעצמו ואין

רצונו בתועלת הבריות. **יתנו אחרים והוא לא יתן -** שהוא כילי

5. עובד ה' האמיתי - רמב"ם הלכות תשובה פרק י'

א. אל יאמר אדם הריני עושה מצות התורה ועוסק בחכמתה כדי שאקבל כל הברכות הפתובות בה או כדי שאזכה לחיי העולם הבא, ואפרש מן העברות שהזהירה תורה מהן כדי שאנצל מן הקללות הפתובות בתורה או כדי שלא אפטר מחיי העולם הבא. אין ראוי לעבד את ה' על הדרך הזה, שהעובד על דרך זה הוא עובד מיראה ואינה מעלת הנביאים ולא מעלת החכמים. ואין עובדים ה' על דרך זה אלא עמי הארץ והנשים והקטנים שמחנכין אותן לעבד מיראה עד שתרכבה דעתן ועבדו מאהבה:

ב. העובד מאהבה עוסק בתורה ובמצות והולך בנתיבות החכמה לא מפני דבר בעולם ולא מפני יראת הרעה ולא כדי לירש הטובה אלא עושה האמת מפני שהוא אמת וסוף הטובה לבוא בגללה. ומעלה זו היא מעלה גדולה מאד ואין כל חכם זוכה לה. והיא מעלת אברהם אבינו שקראו הקדוש ברוך הוא אוהבו לפי שלא עבד אלא מאהבה. והיא המעלה שצונו בה הקדוש ברוך הוא על ידי משה שנאמר (דברים ו-ה) 'ואהבת את ה' אלהיך'. ובזמן שיאהב אדם את ה' אהבה הראויה מיד יעשה כל המצות מאהבה:

6. צדקה משברת תאוות הממון – לקוטי מוהר"ן יג

א. להמשיך השגחה שלמה אי אפשר, אלא עד שישיבר תאוות ממון, ושבירתה הוא על ידי צדקה. כי איתא בזהר (פינחס רכד.): 'רוחא נחת לשכך חמימא דלבא, וכד נחת רוחא, לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דליואי'. 'רוחא' - זה בחינת צדקה, שהוא רוח נדיבה, על ידו מקררין חמימות תאוות ממון. וזה בחינת (תהלים ע"ו): "יבצר רוח נגידים" - שהרוח ממעט תאוות הנגידות והעשירות. 'נגונא דליואי' - זה בחינת משא ומתן באמונה, ששמח בחלקו ואינו אץ להעשיר. כי הנגינה זה המשא ומתן, כמו שכתוב (שם פ"א): "שאו זמרה ותנו תף". 'חדוה' - זה ששמח בחלקו, וזה בחינת קטרת, שמקשר חמום הלב עם הרוח, וזה (משלי כ"ז): "קטרת ישמח לב", וזה בחינת (דברים ל"ג): "ישימו קטרה באפך", שעל ידי בחינת קטרת הנ"ל נתבטל בחינת (בראשית ג): "בזעת אפך תאכל". וזה בחינת התגלות משיח, שאזי יתבטל חמדת הממון, כמו שכתוב (ישעיהו ב): "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואלילי זהבו". וזה בחינת (איכה ד): "רוח אפינו משיח ה'". וכל זמן שיש עבודה זרה זאת של ממון בעולם, חרון אף בעולם (עיין סנהדרין קי"ג ועיין ספרי פ' ראה:); וכפי הבטול של עבודה זרה זאת - כן נתבטל החרון אף, בבחינת "רוח אפינו משיח ה'", ונתמשך חסד בעולם, בבחינת (תהלים י"ח): "ועושה חסד למשיחו".

7. תכלית הצדקה להעמיד את העני על רגליו- עין איה פאה סימן ד

(עני שרשאי להתפרנס מהצדקה - שיש לו פחות מ- 200 זוז ואין לו פרנסה. עני שמתפרנס יכול להנות מצדקה רק אם יש לו פחות מ 50 זוז)

"הצדקה צריכה שתהיה מכוונת לתכלית עזרת הדל בהוה, וביותר להיות צופיה על הטבת מצבו בעתיד, למען יהיה לו פתח תקוה שיוכל למצוא מחית ידו מיגיע כפו בלא תשועת אדם. על כן לא אחרו חז"ל את העזר עד שתכלה כל פרוטה מכיס המקבל, כי אז הלא קרוב הדבר שיהיה נשאר במצב מקבל צדקה תמידי. רק נתנו שיעור לדבר מאתים זוז אם אינו נושא ונותן, שאם יקבל עזר בהיות לו עדיין מעט משלו דהיינו פחות ממאתים זוז, אולי יתעודד להכין לו ע"י עזרת הצדקה המצטרפת אל מה שיש לו איזה מצב שלא יצטרף לימים יבואו לקבל צדקה. אמנם מי שכבר יש לו כשרון להרויח ע"י איזה משלח יד, יש לדאוג יותר שלא תסיח דעתו, השענו על הצדקה, מחריצות עבודתו לעצמו. על כן נתנו חז"ל בזה הגבלה יותר מצומצמת חמישים זוז, למען יהיה להעיר אל המקבל ואל הנותנים שיראו תכלית הצדקה להעמיד המקבלים במצב ההתפרנסות מיגיע כפם. 'כי ימוך והחזקת בו', כדברי חז"ל, למען לא יפול וימעד".